

te tegen-
erscht in-
g, indien
opkomen
vetgeving
a geden;
Gen. 9:6,
de, hand-
eld voor-
n zijn be-
gaarne,

an zekere
ken tegen
f voorstel-
n dit blad
door den

el, dat de
te zien.

n niet de

or de ere-
zo leeft de
op een of
g, gebieden,
meer dan
uwt.

ver, of de
a te allen
n zich of
ongelijk
zigen.

ten deze
ven allen

le slakken
ngen moet
elen raakt,
niet altijd

t vergeten;
st op zoker
alleen in
een band

u, die zich
n zelfs tot
t, is in de
ch bereikt.
repen, dat
geval twee-
aten; maar
g niet dat
telwelk den
der uit te

Supralap-
meren, om-
te Geref-
zoo onbe-
ghebben

schil der

an punten,
mming den-
pit een be-

de ker-
zouden be-
meer van
leerag der

nade, onze
ken bloei,
n één punt

waarmede
in zijn ge-
en zal het
lgen, nadat
zaam licht
nde inzi-
meulering
e staan.

ut tot de
etenschap,
tellen qua-
nische op-
nistus, het
aking, en
is, blijve

king alleen
k der vade-

t niet weg,
moet naar

klage bij

acht, kan

en Deputa-
den op de
Universiteit

dat één of
eit uit het
ogtweijfeld
te maken.

gaan, dat
ereeniging
gereformeerden
naken met
derwijs aan
dij niet de
ht worden

andhaving
mat.

opea, om
stuiten.

rtioe over-
selen men
en men zich

Bij den eersten oogopslag schijnt de regel, dien we vaststelden zoo eenvoudig en waar, dat men zich ternaauwernood voorstelt, hoe onze vaderen er zoo veelzins toe kwamen, om, in strijd met dezen vasten regel, toch allerlei kinderkerken, die er niet aan voldeden, zeiven te doopen, of, als door anderen gedoopt, te erkennen.

De regel zegt: 1°. Te doopen zijn de kinderkerken der „geloovigen“; 2°. „geloovigen“ zijn naar het oordeel der kerk allen die door belijdenis en wandel hun gemeenschap met het Genadeverbond betoonen; 3°. de beslissing of iemand in dien zin een geloovige is, wordt onzeker, zoodra hij onder censuur of ban komt; en 4°. derhalve zijn kinderkerken van hen, wier qualiteit als „geloovigen“ onzeker werd, niet te doopen, alvorens na berouw en boete hun behoeven tot de „geloovigen“ naar het oordeel der kerk weer vaststaat.

Evenzoo: 1°. Te doopen zijn de kinderkerken der geloovigen; 2°. ketteren worden door de kerk niet als „geloovigen“ erkend, overmits hun belijdenis valsch of onvolkomen is; 3°. alzoo zijn kinderkerken van ketteren niet te doopen; en 4°. zijn ze nochtans gedoopt, zoo had die doop geen recht van bestaan, en kan dus niet erkend worden.

En ook: 1°. Te doopen zijn alleen de kinderkerken der geloovigen; 2°. een vrouw, die buiten huwelijk een kind baarde, mist het kenteeken van een geloovige in den wandel, en 3°. derhalve is een onecht kind niet te doopen.

Een reeks van voorbeelden, die men nog op allerlei wijze kan uitbreiden, en waarbij men dan uit het beginsel, dat de Doop de doop van de kleine kinderkerken der „geloovigen“ is, en dat voor „geloovigen“ alleen zij gelden, die blijkens belijdenis en wandel dit naar het oordeel der kerk zijn, telkens tot een conclusie omtrent den Doop komt, die in strijd is met de praktijk der vaderen.

Dit feit wordt helder onder de oogen gezien. Schuilvinkje spelen baat hier niet. Hoe men het ook wende of keere, de talloze moeilijkheden komen vooral in groote steden telkens weer voor.

Hierbij volgt men dan gemeenlijk de gewoonte, om na te gaan hoe de praktijk der vaderen was, en zich aan die praktijk te conformeren. Maar het gevolg hiervan is dan ook, dat door het volgen van die praktijk der vaderen, de belijdenis omtrent den heiligen Doop steeds onvaster wordt, en men gedurig practisch doet wat men theoretisch niet kan verdedigen.

De praktijk der vaderen, zonder eigen inzicht in den grond der zaak, te volgen, is niet geoorloofd. Dit toch zou ons op de paden der traditie leiden. En dit kwam onze Gereformeerde belijdenis te na.

Vermet is hij die op eigen hand theoreetiseert, en op de praktijk der vaderen geen acht geeft. Veeleer is het plichtmatig steeds te beginnen met het raadplegen der historie. Dat onze vaderen zoo handelden, is reeds een zekere aanbeveling, en wetigt reeds het vermoeden, dat zij de juiste keuzes deden. Maar noch aanbeveling noch verzoeken mogen hier den doorslag geven. Er moet ten slotte gevraagd naar de gronden waarop de vaderen alzoo concludeerden, en die gronden moeten aan de stukken der waarheid getoetst.

Alleen zoo komen we verder, en alleen op die wijze kan ook in zake de bediening des Doops eenparigheid en zekerheid allengs de bestaande verwarring en zweyendheid vervangen.

Gelijk ons vorig artikel reeds aanwees, er ligt in het stuk van den Doop een onderwerp, dat de kerken vroeg of laat tot nadere beslissing oproept.

Tot nadere beslissing, niet over de verhouding van Doop en Wedergeboorte. Daarover toch heeft ze zich voor wie goed leest genoegzaam duidelijk uitgesproken. Ook niet over de vraag, of alleen de kinderkerken der geloovigen te doopen zijn. Immers ook dit staat vast. Maar wel over de vraag, wie in dit verband als „geloovigen“ ouders van zulk een kindeke te erkennen zijn.

Nu mag in het gemeen gezegd, dat onze vaderen, waar twijfel rees of men zou doopen of niet doopen, schier altoos wat men noemt de *mildeste* opvatting waren toegegaan.

Slechts zeer noode, en bij wijze van exceptie, alregeen ze het verzoek om den heiligen Doop af.

En wat niet minder opmerkelijk is, zoo dikwijls ze dan hun toestemmend antwoord moesten rechtvaardigen, grondde ze hun gevoelen niet op het leerstuk van den Doop, noch op de geaardheid van dit Sacrament, maar bijna uitsluitend op wat plaats greep bij de Besnijdenis en op de gevoelens der kerkvaderen in de 3e, 4e, en 5e eeuw.

Dit nu is de hoofdzakelijk daaruit te verklaren, dat ze geen kans zagen met de zuivere gevolgtrekkingen uit hun belijdenis practisch langer uit te komen, toen eenmaal de groote menigte zich bij de Gereformeerde kerken aansloot.

Men leefde in een tijd toen eenwenlange gewoonte het denkbeeld in de harten had gegrift, dat een ongedoopt kind, zoo het stierf, gevaar liep van niet zalig te worden. Wat ook de Hervormers predikten, men bleef aan zekere onmisbaarheid van den Doop voor de zaligheid vasthouden. Wie anders om geen geloof zich bekommerde, vond het toch hard en goddeloos om zijn pasgeboren wicht ongedoopt te laten liggen. En als dan de kerk zulk een Doop afwees, vond men dat hard, onbarmhartig en onchristelijk. Een Dienaar des Woords en een kerkeraad, die hier toe besloot, raakte in opspaan.

Erger nog.

Wie aldus werd afgewezen, wreekte zich niet zelden, door zelf naar „een pamp“ te gaan, d. w. z. door in stilte zijn kind door een pastoor te laten doopen.

En dan stond de kerk voor een lastig vraagstuk.

Den Roomschen Doop erkende men. Overdoopen van een kind dat in de Roomsche kerk gedoopt was, hield men voor ongeoorloofd. En wat baatte het dan, of men zelf al den Doop weigerde, waar Rome die geven kon, en altoos geven wilde, en men dan ook van achteren toch den door Rome bedienden Doop moest honoreeren.

Zoo beliep men nog het gevaar, dat zulk een gezin naar de Roomsche kerk overging, en de macht van zijn eigen kerk gebroken werd.

Veilig kan dan ook gezegd, dat de erkenning van den ketterdoop de Gereformeerde kerken in de heilighouding van haar eigen Doop uitermate bemoeilijkt heeft. Want wat baat het of ge zelf keur uitoefent, indien ge daarna toch het doen van anderen erkent, die zoogoed als geen keur kennen?

Gij vat post aan de grenzen, om naar strenge keur geen enkel verdacht geval door te laten; maar hooger op is de wacht bij diezelfde grenzen door een ander betrokken, die zoogoed als zonder keur een ieder doorlaat, en eenmaal binnen, kunt ook gij ze niet meer weren.

Is het dan niet natuurlijk, dat uw eigen keur waardeloos wordt, en dat vaak juist de verdachte gevallen u zullen voorbijgaan, om bij het makkelijker en lakser geenskatoor doorgang te vragen, en te erlangen?

Toen nu op die wijze de zenuw der Doopsbediening verslapt was, heeft men gelijke slapheld van oordeel en keur ook op andere gevallen gaan toepassen, o. a. waar het een kindeke van gebannen personen gold, of van heidensche kinderkerken, die in Christen-gezinnen verkeerden.

Hoe volstrekt een kind ook buiten het Verbond stond, als het maar door een gequalificeerd persoon ten Doop werd gepresenteerd, achtten velen altoos tot den Doop te moeten besluiten.

Waar geen zekerheid bestond, behield men zich met een vermoeden, waar zelfs het vermoeden onthak, met een fictie. Liefst wees men niemand af. Altoos wat men er iets op te vinden, om het kind toch maar te doopen.

En dat nu was oorzaak, dat de kerk de vraag: welke qualiteit bij het te doopen kind aanwezig moest zijn, allengs geheel uit het oog verloor, en uitsluitend aan een geheel andere vraag ging hechten, of er namelijk eenig vermoeden van zekerheid bestond voor een Christelijke opvoeding van het kind.

Als men daar maar op aan kon, was men gerustgesteld en zoo liet men den band der *generatie* uit een *geloovige* varen, om er den band der *opvoeding* door een *geloovige* voor in de plaats te stellen.

En op dit punt eenmaal aangekomen, alloop ook daarbij weer dezelfde slapheld in.

Een Christelijke opvoeding scheen verzekerd en gewaarborgd, indien er maar een man of vrouw te vinden was, niet gecensureerd lid der kerk, die bij den Doop als getuige wilde optreden, en ja-zei op de Doopvragen.

Dat vraag 1 en 2 op deze opvatting der zaak niet meer klopten, deed er niet toe, men klemde zich zoogoed als uitsluitend vast aan de derde paedagogische vraag over het *onderwijzen* of doen *onderwijzen* in de voorstelde leer.

En als op die derde vraag de hoofdkind maar was gegeven door een niet gecensureerd lid van een kerk die zoogoed als alle censuur glippen liet, dan zag de kerkeraad meestal naar het kindeke niet meer om, en achtte dat nu alles voor God en menschen in orde was.

Zoo ontzettend werkte de vloek van de Volkskerk.

Zelfs reeds op de Synode van Dordrecht in 1618 waren er kerken, die dien weg op wilden, al heeft gelukkig de Synode zelve toen nog het kwaad bezwoeren.

De vraag was inmiddels door eenige kerken in luidie gedaan, of men Javansche en andere kinderkerken, die uit Heidensche of Mahomedaanse ouders geboren waren, maar die door een Christenfamilie waren opgenomen, niet doopen mocht, indien men beloofde ze in de Christelijke religie op te zullen voeden.

Just de kwestie dus.

Immers de band des Verbonds door *generatie* onthak hier geheel, al wat kon aangewezen worden was de *paedagogische band der opvoeding*.

De Synode had derhalve te beslissen, of ze voor den regel, dat alle kleine kinderkerken die uit geloovigen geboren werden, te doopen zijn, in de plaats wilde stellen, dien heel anderen regel, dat te doopen zijn alle kinderen die *opgevoed* worden in een geloovig gezin.

In de 19e sessie is daarover dan ook beslist, en de Geest des Heeren heeft deze vergadering van kerken toen nog zóó geleid, dat ze de *Verbondswaarde* vasthield en den Doop van zulke kinderen uitsloot te tijd en wijle ze min of meer als volwassenen tot eigen belijdenis zouden gekomen zijn.

Het waren vooral de Engelsche theologen uit de Volkskerk, die de Synode toen wilden bewegen om van het goede spoor af te wijken, en naar het schijnt hadden ze reeds meerdere leden der Synode meegesleept. Maar met name Voetius heeft toen hun opzet weerstaan, en de Synode heeft geoordeeld, dat de ordinaantie voor den heiligen Doop om geen redenen van utiliteit mocht weerstaan worden.

Onze kerken namen hierdoor het juiste standpunt in, en spraken eens voorgoed uit, dat het niet geoorloofd is den *opvoedkundigen* band voor den *band des geslachts* in de plaats te schuiven.

Iets wat des te opmerkelijker is, daar Voetius toen zeer juist het beroep op de Besnijdenis uit Gen. 17 afwees, niettegenstaande hij zelf bij latere bespreking zich toch weer zelf op Gen. 17 beriep.

Ook de wereld van ons denken moet in Christus vastliggen; en al ging Brakel te ver, toen hij *den redelijken godsdienst* uit Rom. 12:1 als de aanduiding van „leerstellende waarheid“ verstond, toch ligt in de keuze van zijn titel wel terdege dit element van waarheid, dat onze religie ook het eeren en liefhebben van God *met heel het verstand* als onverbiddelijk eisch stelt, en deswege geen vrede kan nemen met een godsdienst van enkel gevoelige vroomheid of drukke bezige werkhelheid.

Gevoelige vroomheid is kostelijk, en kostelijk is het evenzoo een voorstander te zijn van goede werken, maar behalve ons hart en onze hand, hebben we ook ons hoofd van onzen God ontvangen; en daarom is onze religie dan eerst wat ze zijn moet, als ge met heel uw persoon, in heel uw verschijning, en naar al uw vermogens voor uw God leeft, en alzoo Hem liefhebt met de gevoelige liefde van uw hart, met de volhardende energie van uw daad, maar ook met uw denken, en krachten dat denken, in uw belijden.

In Gereformeerde kringen strekt het geloof niet om het *hoofd te verstompen*, maar veel meer om ook ons hoofd op te scherpen, en ook met ons redelijke vermogen onzen God lief te hebben en te dienen.

Uit dien hoofde gaat de predikatie schief, indien ze dit drievoudig effect niet in schoone harmonie weet te bereiken.

Te beklagen is de gemeente, die bijna uitsluitend van de *gevoelige* zijde wordt aangevat, en bij wie dientengevolge het hoofd leeg en de hand slap wordt. Evenzoo is te beklagen de gemeente die door de predikatie te eenzijdig tot Christelijke werken van practijk en van godzaligheid wordt gedreven, en bij wie dientengevolge de teederder, schuchterder werkingen en gevoelens verstompt worden, en de belijdenis bijzaak wordt.

Maar ook is de gemeente te beklagen, die door de predikatie scherp op de leer wordt gezet, maar zonder dat de gevoelige vroomheid prikkel en leiding ontvangt, en zonder dat de slappe handen en trage knieën worden opgericht.

Op harmonie, op schoone evenredigheid, op juiste inderbandstelling komt het hier aan in de drie sferen, waarin de predikatie zich bewegen moet, en elke predikatie behoort, zal het wel zijn, op *gevoel, energie en nadenken* saam in te werken, opdat in den strijd des levens het liefhebben van God met heel ons hart, heel ons verstand en al onze krachten tot zijn recht come.

Dit nu hangt aan geestelijken tact, aan hoogen kunstzin, men kan dit iemand niet in vaste regels voorschrijven. Al wat onzer zijds te doen is bestaat hierin, dat we de zaak toelichten, den drievoudigen eisch dien het hier geldt duidelijk maken, en wijzen op het ondeling verband en op de evenredigheden, waarin deze drie moeten voorkomen.

Doch het overige moet de predikant zelf vinden.

Vinden door den eisch helder in te zien, door de *bijzondere* om alzo maar eisch te werk te gaan, en door zijn God te vragen. Ook door zich aan de goede voorbeelden van anderen te ontfangen, en voorts door, na de predikatie, in zijn gemeente na te gaan, of het doel bereikt is, of wel in hoever er nog iets aan hapert.

Nog is er een laatste middel, dat veel geven kan, en veel te weinig wordt aangewend, en dat bestaat in het nog eens overlezen na eenigen tijd van wat men gepredikt heeft. Vooral het overlezen van het vroeger gepredikte, als men zelf eens in tegenspoed en moeite en duisternis verkeert.

Wie in zulke oogenblikken nog eens aandachtig overleest wat hij voor een jaar of meer gepredikt heeft, alzoo zich zeiven onder zijn eigen predikatie stelt, en nu nagaat, of hetgeen hij toen schreef metterdaad de uitwerking op zijn eigen ziel heeft, dat het hem het gevoel gezond maakt, de energie prikkel, en het bewustzijn verheldert, merkt daaraan proefondervindelijk of zijn predikatie doel treft.

Is dit nu zoo, dan was de preek goed, zoo niet, dan faalde er iets aan. En niets zozeer als die zelfkritiek op een vorige predikatie, strekt om ons proefondervindelijk te doen inzien, hoe we prediken moeten.

Scherp elk predikant zal dan een dubbele ervaring opdoen. Enerzijds de ervaring dat zijn predikatie hem *meccelt* en veel beter was dan hij, na ze pas bewerkt te hebben, vaak wande. Maar ook anderzijds, dat het allerleest leemten en gebreken in zijn, waarvoor hij op het oogenblik van de bewerking geen oog had.

Alzoek een zelfkritiek, die bemoedigt en verder helpt tegelijk.

Eén ding vooral zal op die wijs in het licht treden, en dat is, dat de predikanten in den regel te weinig geven, om het *ophoudend* geslacht ook in de wereld der gedachten van het oogenblik vast te zetten.

In de profetien en in de apostolische brieven vindt ge telkens de *vraagstukken van den dag* besproken, de worstelingen der geesten die toentertijd doorworsteld werden, de tegenstellingen die destijds aan de orde waren, de machtige problemen die in die jaren de geesten bezig hielden. En ook hiervan heeft onze huidige predikatie iets te leren.

Zeker er zijn ook nu nog Arminianen, Socinianen, Sabellianen, en wat ketteren er meer in het verleden optraden, en het is zaak tegen alle deze richtingen de gemeente te waarschuwen, en ze er tegen te wapenen. Maar toch wie het daarbij laat, doet niet genoeg. Immers de *grensvelden* die destijds in deze ketterijen uitkwamen, werken nu wel evenzeer, maar op andere wijze, in anderen vorm, en onder anderen naam. En wat heeft de gemeente er nu aan, of ze al ten strijde wordt opgeroepen tegen alle deze vijandige bataljons van vroeger, zoo ze niet

leert inzien, onder wat namen en in wat uniform en onder wat banner, diezelfde ketterijen zich thans aandienen.

Wie predikt heeft met het *thans levend* geslacht zoo in als *in den kerk* te doen.

Onze gemeenten moeten niet geïsoleerde oases zijn, die er in eigen kring zekere historische geleerdheid op na houden, maar ze moeten wel toegelaten met kloofde belijdenis tegenover de dwalingen van het heden staan.

Ze mogen den strijd der geesten, die thans gestreden wordt, niet ignoreeren; iets wat trouwens toch niet baat, want ongemerkt sluipen bij uw kinderen die nieuwmodische gedachten toch in.

Daarom moeten de Dienaren des Woords hun tijd kennen, weten wat strijd er thans is aangeboden, inzien wat stelsel van meeningen zich thans als *belijdenis der wereld* tegenover de *belijdenis der kerk* stelt, en nu de gemeente vastzetten in haar eigen belijdenis, en wapenen om de belijdenis der wereld met goed gevolg af te weren, tegen te staan, en te bestrijden.

Dit nu is een uiterst moeilijke werk.

Want natuurlijker mag de kansel niet misbruikt, om te verhandelen wat in courants-artikelen of tijdschriften thuis hoort. Ook mag de kansel er zich niet van afmaken niet eenige groote woorden die men tegen de belijdenis der wereld slingert. En een enkele waarschuwing geeft ook niet genoeg.

En dan eerst geeft de kansel, op het stuk van leerstellende waarheid, wat hij geven moet, indien de Dienaar des Woords zielkundig; indenk, hoe de gedachten en de overleggingen in de gemeente moeten geleid, voorgelicht en gewapend worden, om die vaste, wel doorzichte overtuigingen aan te kweeken, die de ketterij en in het verleden en in het heden en in haar klem in het eigen hart, terstond ontwaren doen, en met moed en geestdrift tegen die ketterijen de *waarheid*, uit haar centraal levensbeginsel in den Christus, doen overstellen.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Van den heer J. A. Groenewald, Delftschevaart, Rotterdam, coll. kerk B. f. 50; van den heer J. Kopershoek te Maastrand, van de Halvestivers-vereeniging, voor Kootwijk f. 15.50.

Uit de Pers.

Interessant is wat Ds. Lion Cachet in de *Heidelbergsche* schrijft over de zonde van hen, die veel over de methode van goede Zending twisten, maar de Zending zeive verwaarloosen.

Het was een zware tijd in Israël. De Heere had zijn volk, om hunner zonden wil, verkocht in de hand van Jabin, koning der Kanaänieten, en deze onderdrukte Israël met geweld, twintig jaren.

Daer de elendige gedroeven, riep Israël eindelijk tot den Heere om verlossing en uitkomst, en de Heere verhoorde hun roepen. Aan Deborah, die profetes, werd geopenbaard, dat zij Barak, den krijgsman, moest oproepen tegen Sisera, Jabin's valheer, ten strijde, bij de beek Kison, met de belofte des Heeren van volkomen overwinning.

Op den berg Thabor moet het volk zich rondom Barak verzamelen tot den krijg, en daarheen riep de barmh. nu de aangeverzen stammen.

Allen hoorden de roepstem, doch niet allen gaven haar gehoor. *Mereva* kwam niet tot de hulp des Heeren met de helden; *Gillad* bleef aan gene zijde der Jordaan; *Dan* onthield zich in de schepen; *Aser* zat aan de schuifelen; *Israhel* was in de gedeelten van Ruben waren de labeeldingen des harten groot; de gedachten van Ruben hadden groote onderzoekingen des harten.

Zonder tevenspraak erkennen de mannen van Ruben, dat de roep, wegens Jabin's verdrukking, *underdrukt* was, — *avvenen* ook Ruben om verlossing had gebieden. *Gedachten* werd erkend, dat de strijd tegen Sisera *geboden* was, waar de Heere daartoe oproep, en dat de overwinning, onder Gods tegen, *verzekerd* was. Ook dat geen Israëliër zich aan den krijg onttrekken mocht, of kom, zonder te *zandigen* tegen God, en *schuldig* te zijn tegenover land en volk. *Maar* ... dat redeneerde Ruben, alles moest op de rechte wijze, naar de gereformeerde beginselen geschieden, anders kon satijstisch niemand, wie die beginselen dierbaar waren, medewerken en medestrijden tegen Sisera.

Daarover had men het nu druk in Ruben; in de vergaderingen der oudsten, op conferenties met teuten met mond en pen. Allerlei vraagstukken kwamen daarbij aan de orde, vels documenten uit den voorraad werden daarbij aangehaald; en heel wat als wijheid ten beste gegeven. Zoo trachten sommige knappe Rubenieten, uit de juiste ordening, voor de ark van Noach, in bijzonderheden aan te toonen hoe nu, tegen Sisera, moest gestreden worden; en wilden anderen, uit wat beschreven staat aangaande de wapening van Abraham's huis in den strijd tegen Kedar-Laomar, duidelijk bewezen hebben, dat niet Barak, (door Deborah, in 's Heeren Naam daartoe opgewekt) de stammen tot den krijg tegen den gemeenen vijand mocht oproepen, maar dat dit het recht van iederen stam afzonderlijk was. Couranten waren er toen, gelukkig, nog niet, zodat men geen lange, scherp, artikelen te lezen kreeg; maar toch: in de poorten werd de *aanstand* levig besproken. Er werd dan in Ruben wel gestreden; maar ... niet tegen den vijand.

Ruben zou groote dingen doen in den krijg tegen Jabin, tot vrijmaking des volks; doch dan moest eerst alles ten genoefte, of naar de overtuiging van Ruben geregeld zijn. Anders kon Ruben niet medestrijden.

Men zou de mannen van Ruben onrecht doen door te meenen, dat zij dus handelden *om zich aan den strijd te onttrekken*. Dat niet — temminste niet zelfbewust. Maar het is, dat Ruben bleef zitten tussen de stellingen, om te hooren de bleeingen der kudden, terwijl Barak en zijn mannen hun leven wilden steken op het slagveld.

Tewill Ruben confererde, delibereerde, exponeerde, referende, crineerde, demantrande, scribeerde, en ook wel exspecteerde, *verwachtte*! Zelfloos, aan de roeping door Barak gehoor gevende, *zijn* zal tot *den*; insgelijks *Nafali*, op de hoopden des velds! Tewel Ruben *grote* onderzoekingen des harten had, over de vraag hoe gestreden moest worden? doch thans bleef, *trekken* Barak en Deborah *de strijd* uit, en behielden de overwinning, die ook Ruben ten goede kwam.

En terwijl Ruben niet uitgepraat raakte over de *beginselen*, volgens welke moest worden geleid, dat de Heere zijn volk verlossing door de hand van Barak over Israël vield.

Het is door den Geest, dat Deborah hiervan melding maakt in haar zang, tot beschaming van Ruben, die wel *grote* onderzoekingen des harten had, doch ten slotte, niet medestreed tegen Jabin, en ooraak werd, dat ook andere stammen zijnde op Ruben, thans bleven.

De *grote* onderzoekingen, raakten geen cakelen, vielden den haren van het hoofd. Doch wel verminden zij Israels strijdkrachten. Gelukkig, dat

Barak en zijn mannen zich ten slotte niet aan Ruben's *grote* onderzoekingen stoorden, maar in den Naam en de kracht des Heeren *streden*, tot overwinning.

Het zou er anders dubbel treurig voor Israël hebben uitgezien.

Ligt hierin geen leering, voor ons in Nederland, in verband met de Zending, aanvaard door de Gereformeerde kerken? Dat wij ons wachten zullen voor *grote* onderzoekingen des harten? en ... het werk, dat voor de hand ligt, ongedaan zouden laten.

Hierin ligt een kern van waarheid, die ons beweegt dat woord ook aan onze lezers voor te leggen.

De vraag, of er niet eenige overdrijving in heerscht, is geen vraag. Dat ziet een ieder op het eerste lezen.

Zoo redeneerende, zou men wel alle *nadenken* over wat *te doen* staat, voor uit den Boze kunnen verklaren.

Maar dit neemt niet weg, dat hier de vinger op een plek wordt gelegd, die bij meer dan één wond is.

En daarom werke ook dit woord ten zege. Toch heet ook deze medaille haar keerzijde. Althans het is ter zake, om tegenover deze strafpredikatie van Ds. Lion Cachet, een schrijven van Ds. Wyers te plaatsen, dat zich onthoudt van alle satyrie, en door zijn hoogen ernst het gemoeid aansprijft.

Hij schreef namelijk in de *Holl. Kerkbode*:

Tref het niet steeds, dat onze hooggeachtte Zendingman Ds. Lion Cachet telkens en telkens er op aandringt, dat jeugdige predikanten zich toch zullen aansluiten voor den dienst der Zending, maar hoe noemde zijn roepstem en hoe weggelukkig zijn eigen voorbeeld ook is, dit alles geen gekoor schijnt te vinden bij onze jonge diakenen?

Hoe licht zou iemand, die niet der zake kundig was, hieruit kunnen afleiden, dat de Gereformeerden hun tijd hadden *gehad*.

In jeugdige Roomschen is nog vuur om hun *sallesnigzaamde* kerk te planten onder Heidenen en Mohammedanen en de regelingen van hun Moeder Gods ook aan hun bruine en zwarte broeders met te deelen. Ja, zelfs voor melaatschen worden genestelken gevonden, die zich in de af-schuwelijke ziekte en dood storten, om de zieken die ongelukkig te redden.

De jonge heilsofdraden blaken van ijver en moed, om in het heetst van den strijd op te treden voor hun Koning en Generaal, en uit de donkerste holen de verdorftelijke menschen op te heffen, om hen door boete en bekeering een nieuw gelukkig leven te doen aanvangen. En waar wij

Thans zijn wij dusver besproken komt het resultaat hierop neer, *wijzigde orde* *aarddool is inge* *wijzigde orde* thans nog leven de toestand van menscheid die Door den Zoon zelve een aan En na den Zoon op die aarde e

Die gewijzigd vloeiſel van 's I wat toen plaas plan van God gebeurtenissen het straks te k vormt ook de die deze vloed een zeer belang

Er openbaart heilige verbolgt ontzettend ooren werd, doel Het water van luid der uitſpraken Petrus, »een te ons behoudt, en Jezus Christus" droeg de »ge betoond werd, *algemeen* karakter eeuwigens leven, op aarde. Van leen de »kerk ook de verwo dieren. Verschu uit dien hoofde hier bewezen w uitverkorenen l wigen leven, n heeft zich uit een *menschelij* onder *deze* be Noachitisch V overwegend b den toestand, waarin wij zelve onze kinderen zal duren tot Heeren. De met het Nieuwen, en met de schaduw over Israël gester dan nog e dat ons gans moet deswege Het is juist onstanden zijn v ons geen anden beteekenis; m Noachitische l gegaan, maar Israël, na Israels orde van zek zelve leven, ingegaan.

Uit dien h van de *alger* onze positie Verbond. Van Paradijs terug historie tot op dat ten slotte algemeene ge onzes Gods i sta, en de gratie voor e en de Gerefe liet licht zij zagen we on tisch Verbou Velen die n afgingen, v een enkele n ligheid. Tot deling hier Geheel de laatste and